

NUMEROITA

SUOMI

- Vuonna 1917 Suomalaisia oli 3,1 miljoonaa¹.
- Heistä yli prosentti, eli 37 tuhatta, tapettiin kansalaissodassa vuonna 1918.
- Kolmasosa uhreista kuoli taisteluissa, loput teloituksissa tai vankileireillä².

- Vuonna 1938 Suomalaisia oli 3,7 miljoonaa³.
- Talvisodassa, Jatkosodassa ja Lapin sodassa 2,4 prosenttia suomalaisista tapettiin: 86 tuhatta sotilasta ja 2 500 siviiliä⁴.
- Suomalaiset tappoivat näissä sodissa 400 tuhatta venäläistä. Se oli kaksi promillea Venäjän väestöstä⁵.

IRAK

- USA hyökkäsi Irakiin vuonna 1990 ja uudestaan vuonna 2003 ja on siitä lähtien miehittänyt maata.
- Ennen jälkimmäistä sotaa Irakin asukasluku oli 28 miljoonaa ja USA:n 303 miljoonaa⁶.
- Sodissa kuoli 45 000 irakilaissohilasta.
- Kaksi sotaa ja ensimmäistä sotaa seuranneet talouspakotteet ja jälkimmäistä seurannut miehitys ovat johtaneet 1,7 miljoonan irakilaisiviilin kuolemaan. Se on 6 prosenttia Irakin väestöstä⁷.
- USA:n sotilaita sodassa ja miehityksessä on tähän mennessä kuollut 4416. Se on promillen sadasosa USA:n väestöstä⁸.

TŠETŠENIA

- Venäjä hyökkäsi Tšetšeniaan vuonna 1994 ja uudestaan vuonna 1999. Jälkimmäinen sota jatkuu edelleen.
- Ennen sotia Tšetšenian asukasluku oli hieman toista miljoonaa ja koko Venäjän 145 miljoonaa⁹.
- Tähän mennessä tšetšeneistä joka neljäs on tapettu: 200 000 siviiliä ja 40 000 sissiä¹⁰.
- Venäläisiä sotilaita toisessa Tšetšenian sodassa on tapettu 40 000. Se on neljäsosapromille Venäjän väestöstä.
- Sota on ollut Tšetšenialle myös ympäristökatastrofi, esimerkiksi pohjavedet ovat saastuneet ihmiselle vaarallisiksi aina 250 metrin syvyyteen saakka¹¹.

¹ Tilastokeskuksen mukaan Suomen väkiluku vuoden 1917 lopulla oli 3 134 300 (<http://www.stat.fi/org/index.html>).

² Suomen Kansallisarkiston (<http://www.arkisto.fi/fi/arkistolaitos/kansallisarkisto/>, <http://kronos.narc.fi/menehtyneet/>) mukaan 36 640 suomalaista tapettiin Kansalaissodassa (27.1.–15.5.1918. Heistä 9 403 kuoli taisteluissa, 9 720 teloitettiin tai murhattiin, 13 446 kuoli vankileireillä, 613 niiltä vapauduttuaan, 2 193 katosi ja 1 265 tapettiin muilla tavoin.

³ 31.12.1938 Suomen väkiluku oli 3 672 100 (<http://www.stat.fi/org/index.html>)

⁴ Talvisodassa, Jatkosodassa ja Lapin sodassa tapettiin 86 413 suomalaista sotilasta ja 2 500 siviiliä. Se oli 2,42 % väestöstä (<http://www.stat.fi/org/index.html>).

⁵ Suomalaisten tappamat 400 000 venäläistä sotilasta ja 7 000 siviiliä olivat noin 0,21 % Venäjän (Neuvostoliiton) silloisesta väestöstä.

⁶ CIA World Factbook <https://www.cia.gov>.

⁷ USA painosti YK:n asettamaan Irakin kauppasaartoon vuonna 1990. Pakotteet olivat voimassa 6.8.1990–22.5.2003 ja niillä oli katastrofaalinen vaikutus Irakin talouteen ja yhteiskuntaan (<http://www.casi.org.uk/info/undocs/sanct31.pdf>). Esimerkiksi lapsikuolleisuus alkoi nousta jyrkästi (<http://crisishealth.org/Docs/Ali2000.pdf>). On epäselvää kuinka monta irakilasta kuoli pakotteiden vuoksi, mutta varovaisienkin arvioiden vuoksi jo vuoteen 1999 mennessä pakotteet olivat aiheuttaneet 300 000 tuhannen lapsen kuoleman (Richard Garfield: *The Impact of Economic Sanctions on Health and Well-being*, <http://web.cas.suffolk.edu/faculty/druke/UN/UN%20OCHA%20FIELD%20GUIDELINE/documents/141.pdf> p.31).

Arviot pakotteiden vuoksi kuolleiden kokonaismäärästä vaihtelevat 500 000 ja 1,7 miljoonan välillä. Ramsey Clark, International Commission of Inquiry on Economic Sanctionsin varajohtaja ja USA:n entinen oikeusministeri väitti jo vuonna 1996 pakotteiden aiheuttaneen 1,7 miljoonan irakilaisen kuoleman (<http://www.twf.org/News/Y1997/Ramsey.html>).

Lääketieteen aikakauslehti *Lancet* julkaisi vuonna vertaisarvioidun 2003 tutkimuksen Irakin jälkimmäisen sodan irakilaisuhreista ja päivitti tutkimuksensa vuonna 2006. Heidän 11.10.2006 julkaistun arvionsa mukaan 2003 alkaneessa sodassa ja miehityksessä oli kuollut 654 965 irakilasta.

ORB (Opinion Research Business, London, <http://www.opinion.co.uk>) julkaisi tammikuussa 2008 tutkimuksen jälkimmäisen sodan ja miehityksen vaikutuksista. Tutkimuksen mukaan siihen mennessä, sodan alusta lukien (20.3.2003), 1 033 000 irakilasta oli kuollut sodan tai miehityksen vuoksi. Irakin väkiluku huhtikuussa 2008 oli 28 221 181.

Aivan toisenlaisen tiedon tapettujen irakilaissiviilien määrästä on julkaissut Iraqi Body Count, <http://www.iraqbodycount.org/>. Heidän mukaansa varmistettuja kuolonuhreja oli 31.3.2008 kertynyt 84 389 – 92 067.

Näistä ja muista vastaavista ristiriitaisista tutkimustuloksista on riidetty paljon. Erilaiset tulokset ovat seurausta erilaisista tutkimusmenetelmistä. IBC on varovaisin, sillä se listaa vain sellaiset siviilien väkivaltaiset kuolemat, jotka on tarkistettu ja nimetty useista lähteistä – toisin sanoen heillä on konkreettinen nimilista tapetuista. ORB puolestaan selvittää ovensuukyselyillä kuinka monta perheenjäsentä tai sukulaista perheet keskimäärin ovat sodassa menettäneet ja tekee tämän datan pohjalta koko väestöä koskevia arvioita, kun taas *Lancet* keskittyi yksinkertaisesti kuolleisuuden nousun mittaamiseen.

Kun olen yrittänyt laskea vuonna 1990 alkaneen konfliktin Irakille aiheuttamien kuolonuhrien kokonaismäärää, olen toisen sodan osalta käyttänyt *Lancet*in arviota, joka minusta vaikuttaa realistisimmalta.

Arvioidessani vuonna 1990 alkaneen konfliktin Irakille aiheuttamien kuolonuhrien kokonaismäärää, olen olettanut ensimmäisen sodan ja talouspakotteiden hinnaksi 1 000 000 kuollutta irakilasta ja toisen sodan ja miehityksen hinnaksi 700 000 kuollutta irakilasta, joka on noin 8 % Irakin väestöstä.

⁸ USA:n armeijan mukaan se oli 19.7.2010 mennessä 4 416 sen sotilasta oli tapettu toisen Irakin sodan ja miehityksen aikana (<http://www.defense.gov/news/casualty.pdf> / <http://icasualties.org> / http://www.globalsecurity.org/military/ops/iraq_casualties.htm). Se on noin 0,00141 % USA:n väestöstä, sillä vuonna 2008 USA:n asukasluku oli 304 289 000.

⁹ Venäjän vuoden 2002 väestölaskennassa Tšetšenian väkiluku oli 1 103 686 ja koko Venäjän 145 166 731.

¹⁰ Kahdessa viimeisimmässä Tšetšenian sodassa (1994–1996 & 1999–) on tapettu 150 000 – 200 000 tšetšeenisiviiliä ja 20 000 – 40 000 tšetšeenikapinallista. Se on 15 – 22 % Tšetšenian väestöstä. Tarkkoja lukuja ei tiedetä. Numerot kertovat missä haarukassa muun muassa seuraavien tahojen arviot liikkuvat: Amnesty International (<http://www.amnesty.org/>), Jane's Information Group (<http://www.janes.com/>), Prague Watchdog (<http://www.watchdog.cz>) ja Russian-Chechen Friendship Society (RCFS, <http://www.uic.nnov.ru/hrnnov/rus/friend/2003e/indexe.htm>).

¹¹ Vuonna 2004 Venäjän Terveysministeriö julisti kolmasosan Tšetšenian pinta-alasta "ympäristökatastrofialueeksi" ja lisäksi 40 % Tšetšeniasta "äärimmäisen ympäristörasituksen alueeksi".